

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Preambuła

Standardy ochrony małoletnich stanowią realizację obowiązku prawnego wprowadzonego ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – Dz. U. z 2024 r. poz. 560).

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Fundacji „Powrót z U” jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik traktuje osobę małoletnią z szacunkiem oraz uwzględnia jej potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

1. *Dziecko/máloletni* – każda osoba, która nie ukończyła 18. roku życia.
2. *Pracownik* – każda osoba realizująca działania na rzecz organizacji, która realizuje zadania z dziećmi/máloletnimi lub ma z nimi kontakt w czasie wykonywania swoich obowiązków w siedzibie fundacji, niezależnie od rodzaju wiążącej ją z organizacją umowy lub jej braku. Pracownikiem w rozumieniu Standardów jest – w szczególności – każda osoba zatrudniona w organizacji na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, mianowania, porozumienia wolontariackiego, a także członek organizacji lub jej statutowych organów.
3. *Krzywdzenie dziecka* – każde przestępstwo popełnione na szkodę dziecka, przestępstwo, którego dziecko jest świadkiem, a także niebędące przestępstwem czyny i zaniechania naruszające interesy lub dobra dziecka.
4. *Przemoc wobec dziecka* – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka, w szczególności:

- a) narażają dziecko na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające godność, nietykalność cielesną lub wolność dziecka,
- c) powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym dziecka, wywołujące u niego cierpienie lub poczucie krzywdy,
- d) istotnie naruszające prywatność dziecka lub wzbudzające u niego poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rozdział II

Rekrutacja personelu

1. Kandydat do pracy wymagającej kontaktu z dziećmi przedstawia pisemne oświadczenie zawierające jego dane osobowe niezbędne do wypełnienia przez organizację obowiązków określonych w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem kandydata do działalności związanej z kontaktem z dziećmi organizacja sprawdza, czy dane kandydata są zamieszczone w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym.
3. Osoba, której dane widnieją w Rejestrze nie może zostać zatrudniona.
4. Osoba mająca zostać zaangażowana do zadań związanych z kontaktem z dziećmi ma obowiązek przedstawić zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziałach XIX i XXV oraz art. 189a i 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego. Zaświadczenie musi obejmować kartotekę karną i kartotekę nieletnich.

5. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinna przedłożyć osobie odpowiedzialnej za rekrutację również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
6. Osoba odpowiedzialna za rekrutację pobiera od kandydata/kandydatki oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.
7. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
8. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.*
9. Na stanowisku wiążącym się z kontaktem z dziećmi nie można zatrudnić osoby, która nie przedstawiła zaświadczenia wskazanego w punkcie 4 lub przedstawiła zaświadczenie, z którego wynika, że była karana za któreś z wymienionych przestępstw.

Rozdział III

Relacje personelu z dziećmi

1. Zajęcia z udziałem dzieci muszą uwzględniać stopień rozwoju i indywidualne możliwości dziecka. Forma zajęć nie może wykluczać dzieci ze specjalnymi potrzebami, które mają prawo uczestniczyć we wszystkich aktywnościach na równych zasadach.
2. Organizowane dla dzieci aktywności nie mogą tworzyć lub utrzymywać szkodliwych stereotypów związanych z płcią, orientacją seksualną, pochodzeniem narodowym lub etnicznym, wyznaniem, stanem zdrowia czy sytuacją rodzinną.
3. Każde dziecko jest traktowane z szacunkiem, a personel komunikuje się z nim językiem zrozumiałym. Niedopuszczalne są zachowania lub wypowiedzi mogące dziecko ośmieszyć, obrazić, upokorzyć, poniżyć lub wystraszyć.
4. Wszystkie dzieci są traktowane sprawiedliwie, niedozwolone są jakiegokolwiek formy faworyzowania lub dyskryminacji dzieci. Personel powinien być gotowy do wytłumaczenia dzieciom swoich decyzji i działań w sposób dla nich zrozumiały.
5. W obecności dzieci nie wolno zachowywać się w sposób wulgarny, odnosić się do atrakcyjności fizycznej lub aktywności seksualnej, komplementować lub krytykować wygląd.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem powinien być ograniczony do sytuacji w których jest niezbędny i naturalny lub w sytuacji konieczności zapewnienia dziecku bezpieczeństwa w obliczu bezpośredniego zagrożenia.
7. Pracownicy posiadają kontakt z dzieckiem wyłącznie w trakcie trwania zajęć.
8. Pracownik jest obowiązany zachować szczególną delikatność wobec dziecka, które było ofiarą przemocy lub krzywdzenia oraz wobec każdego dziecka, którego sytuacja rodzinna lub traumatyczne doświadczenia mogą powodować większą potrzebę emocjonalnej lub fizycznej bliskości.

9. Pracownik jest zobowiązany do jasnego wyznaczenia granic w kontaktach z dzieckiem i jego rodziną, dbałości o zachowanie profesjonalnej relacji, a w przypadku wątpliwości do niezwłocznego konsultowania z przełożonym.
10. Zabronione jest stosowanie przemocy fizycznej bądź psychicznej.
11. Pracownicy organizacji nie wysyłają i nie przyjmują od dzieci zaproszeń do kontaktów poprzez swoje prywatne konta w mediach społecznościowych.

Rozdział IV

Relacje między dziećmi

1. Organizacja kładzie nacisk na bezpieczne relacje między dziećmi biorącymi udział w organizowanych przez nią zajęciach i innych działaniach.
2. Dzieci biorące udział w działaniach organizacji są zobowiązane do traktowania innych dzieci z szacunkiem i poszanowaniem godności.
3. W relacjach rówieśniczych niedozwolone są wszelkie zachowania mogące stanowić przejaw krzywdzenia dziecka, takie jak przemoc fizyczna, werbalna lub emocjonalna.

Rozdział V

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Ze względu na charakter funkcjonowania organizacji - Fundacja nie zapewnia dzieciom dostępu do Internetu w trakcie przebywania w siedzibie Fundacji.
2. W przypadku prowadzenia zajęć w innej instytucji - dostęp do Internetu zapewnia organizacja goszcząca, która reguluje zasady korzystania wg własnych przepisów.

Rozdział VI

Procedury w przypadku krzywdzenia dziecka

A) uczestnika zajęć na terenie siedziby Fundacji

I. Postępowanie po otrzymaniu informacji o krzywdzeniu dziecka

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka priorytetem jest zagwarantowanie mu wszelkiej pomocy i wsparcia niezwłocznie po uzyskaniu takiej informacji.
2. Pracownik, który otrzymał informację o krzywdzeniu dziecka przekazuje ją osobie odpowiedzialnej za realizację Standardów Ochrony Małoletnich w organizacji oraz tworzy notatkę służbową.
3. Pracownik, który otrzymał informację o krzywdzeniu dziecka bezpośrednio od dziecka, nie może w żaden sposób poddawać w wątpliwość relacji dziecka, niezależnie od własnej oceny przedstawionej przez dziecko historii.

II. Rodzaje interwencji w przypadku różnych form krzywdzenia dzieci

1. Krzywdzeniem dziecka jest każde przestępstwo popełnione na szkodę dziecka, przestępstwo, którego dziecko jest świadkiem, a także niebędący przestępstwem czyn naruszający dobro dziecka.
2. Każdy przypadek stwierdzenia lub podejrzenia krzywdzenia dziecka musi zostać odnotowany w notatce służbowej i zgłoszony zarządowi organizacji lub osobie przez niego wyznaczonej do koordynowania działań związanych z bezpieczeństwem dzieci pozostających pod opieką organizacji.
3. Zarząd organizacji lub osoba przez niego wyznaczona niezwłocznie informuje rodziców/opiekunów dziecka o zdarzeniu oraz planowanej interwencji, a gdy jest taka potrzeba, wspiera ich w poszukiwaniu specjalistycznej pomocy.

4. Organizacja nie jest związana wolą rodziców w wyborze odpowiedniej formy interwencji, jeśli dziecko padło ofiarą czynu karalnego lub przemocy domowej.
5. W przypadku podejrzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer alarmowy 112 lub 999 (pogotowie ratunkowe). Zawiadamia te organy pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu, i następnie wypełnia kartę interwencji.

III. Przestępstwo popełnione na szkodę dziecka przez osobę dorosłą

1. W przypadku podejrzenia popełnienia czynu karalnego na szkodę dziecka przez osobę dorosłą należy zawiadomić policję lub prokuraturę.
2. Obowiązek powiadomienia służb dotyczy także podejrzenia popełnienia przestępstwa przemocy domowej w rodzinie dziecka, jeśli dziecko jest jej świadkiem.
3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracownika organizacji należy niezwłocznie odsunąć go od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.

IV. Przestępstwo popełnione na szkodę dziecka przez inne dziecko

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem posądzonym o stosowanie przemocy oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem krzywdzonym i jego opiekunami. Celem rozmowy jest ustalenie przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia należy zawrzeć w karcie interwencji sporządzonej dla każdego dziecka osobno.
2. Jeśli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy poinformować o tym właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję.

3. Jeśli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej 17 lat, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, należy poinformować o tym właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuraturę.

V. Zaniedbanie dziecka w jego środowisku rodzinnym

1. W przypadku podejrzenia zaniedbywania potrzeb dziecka w środowisku rodzinnym należy złożyć we właściwym miejscowo sądzie rejonowym (wydział rodzinny i nieletnich) pisemny wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny.
2. W przypadku podejrzenia, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w ubraniach nieodpowiednich do pogody, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), należy niezwłocznie poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej, który dokona analizy sytuacji rodziny i ustali odpowiednie formy udzielenia jej niezbędnego wsparcia.

B) Uczestnika zajęć na terenie placówki goszczącej

1. Jeżeli pracownicy Fundacji w czasie wykonywania swoich obowiązków na terenie placówki goszczącej powezną informację o sytuacji krzywdzenia dziecka zobowiązani są do przekazania jej pracownikom organizacji na której tereni się znajdują.
2. Pracownicy zobowiązani są do zapoznania się ze Standardami Ochrony Małoletnich placówki na terenie której organizowane są zajęcia z dziećmi i młodzieżą.

Rozdział VII

Udostępnianie standardów

1. Pełna wersja Standardów jest udostępniona na stronie internetowej organizacji.
2. W siedzibie organizacji w widocznym miejscu udostępniona jest wersja Standardów.

Rozdział VII

Przegląd i aktualizacja standardów

1. Standardy podlegają regularnemu przeglądowi, nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Personel organizacji oraz rodzice dzieci uczęszczających na organizowane przez nią zajęcia mogą na bieżąco zgłaszać swoje uwagi i propozycje zmian w Standardach.

Rozdział VII

Osoba odpowiedzialna i szkolenie

1. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich (SOM) przed krzywdzeniem to wyznaczony przez Prezesa Fundacji pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w organizacji .
2. Organizacja zapewnia wszystkim osobom dopuszczonym do kontaktu z dziećmi szkolenie niezbędne do prawidłowej realizacji zadań z udziałem dzieci, rozpoznawania symptomów dziecka krzywdzonego oraz procedur adekwatnej interwencji w przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka przez osoby dorosłe lub inne dzieci.
3. W zależności od zakresu tematycznego szkolenia, zadań wykonywanych przez pracownika i związanych z nimi niezbędnych kompetencji, szkolenie może zostać przeprowadzone przez organizację lub zlecone osobom/podmiotom zewnętrznym.
4. Przed dopuszczeniem do pracy na stanowisku związanym z kontaktem z dziećmi każda osoba przechodzi odpowiednie szkolenie stanowiskowe oraz szkolenie z

zakresu *Polityki ochrony dzieci* przyjętych w organizacji. Udział w szkoleniu oraz zobowiązanie do przestrzegania zapisów *Polityki* pracownik potwierdza własnoręcznym podpisem.

....., dn.r,

.....

(imię i nazwisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zapoznałem się z Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Fundacji „Powrót z U” w Krakowie i przyjmuję je do realizacji.

.....

podpis